

Agnė Baranskaitė – socialinės mediacijos pradininkė (1977–2012)

2012 m. rugpjūčio 19 d. į Anapilį išėjo puiki kolegė ir gabi dėstytoja Agnė Baranskaitė. Agnę kolegos ir studentai Lietuvos edukologijos universitete prisimena su ypatinga šiluma ir pagarba. Galvojant apie Agnę negali susitaikyti, kad jos nebėra, tiesiog mąstai, kad vėl, pagauta kūrybinio įkarščio, sėdo prie naujos monografijos ar projekto ir todėl jos laikinai nesimato.

2002 m. dar būdama doktorantė Agnė Baranskaitė, paraginta savo tėčio, kreipėsi į mane dėl darbo tuometiniame Vilniaus pedagoginiame universitete (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas).

Jau pirmame pokalbyje atsiskleidė kaip smalsi, modernų požiūrį į šiuolaikinės teisės problemas turinti jauna kolegė. Tiesą sakant, labai apsidžiaugiau, nes pradėjus Lietuvoje rengti socialinius pedagogus buvo būtinas originalus ir jautrus civilinės teisės, socialinės mediacijos, taikos sutarčių problemų perteikimas. Agnė šia problema ypač susidomėjo. Mūsų požiūriai sutapo diskutuojant apie taikinamąjį tarpininkavimą (socialinės mediacijos) plėtojimo ir diegimo poreikį teisinėje praktikoje.

Mano tuo metu vadovaujamoje Socialinės pedagogikos katedroje Agnė pradėjo dirbti 2002 m. rugsėjo 2 d., kai katedra buvo įkurta. Todėl logiška, kad daug diskutuodavome apie tai, kiek ir kokių teisinių žinių reikėtų socialiniams pedagogams, koku rakursu jiems reikėtų dėstyti teisės pagrindų ir vaiko teisės kursus, kurios temos yra aktualiausias būsimiems vaiko gerovės profesionalams, kokias temas reikia analizuoti bakalauro ir magistro tyrimuose.

Darbo pradžioje Agnė dirbo dėstytoja valandininke ir ėjo asistento pareigas, nuo 2006 m. – lektorė, nuo 2009 m. – docentė.

Ypač imponavo tai, kad A. Baranskaitės tyrimo kryptis daktaro laipsniui gauti buvo ypač nauja tuometinėje Lietuvoje. Galima tvirtinti, kad Agnės daktaro disertacija „Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės kaltininkui ir nukentėjusiajam susitaikius“

(apginta 2005 m. gruodžio 16 d.) paskatino teisininkus giliau domėtis mediacija, padėjo teorinius pagrindus Mediacijos įstatymo atsiradimui bei paskatino taikomojo tarpininkavimo diskusijas teorinėje plotmėje ir tarp praktikų. Dar dėstydama Socialinės komunikacijos institute A. Baranskaitė ne kartą diskutavo su katedros kolegomis apie socialinės mediacijos specializaciją ir specifinių teisinių žinių būtinumą ne tik socialiniams pedagogams, socialiniams darbuotojams, bet visiems būsiesiems mokytojams.

„Socialinė mediacija yra būtina socialinių pedagogų kompetencija ir specializacija, – teigė A. Baranskaitė, – teisės sfera kol kas yra dar labai nelanksti. Būtent socialiniai pedagogai galėtų būti tie profesionalai, kurie įgalintų taikomąjį tarpininkavimą teisinėje praktikoje, dėl ko laimėtų ne tik šimtai šeimų, sumažėtų valstybės išlaidos, galiausiai laimėtų vaikai. Manau, kad paskatinius socialinius pedagogus tapti mediatoriais, o valstybę – įgalinti socialinę mediaciją, šis procesas taptų tikresnis ir labiau atlieptų vaikų ir šeimų interesus.“

Apgynusi disertaciją, 2009 m. lapkritį, Agnė priimta į Lietuvos edukologijos universiteto Socialinio ugdymo katedros docento pareigas. Tuomet katedrai vadovavo prof. dr. I. Zaleskienė.

Agnė dėstė „Vaikų teisių apsaugos“, „Teisės propedeutikos“ kursus socialinės pedagogikos bakalauro studijų studentams. Magistro studijų socialinio darbo studentams dr. A. Baranskaitė dėstė „Bendrąją teisės teoriją“, „Teisinius ir socialinius darbo pagrindus“, vadovavo studentų kursiniams, bakalauro darbams. Studentai Agnę gerbė ir mylėjo už dalykiškumą, profesionalumą ir atidumą jų pastangoms. Nepaisant didelio korektiškumo ir elegancijos A. Baranskaitė buvo nepakanti sukčiaujantiems ir atsidavusi smalsiesiems studentams. Įvertinant jos teorinių kursų įžvalgas ir mokslinius straipsnius bei asmenines iniciatyvas bei nuveiktus darbus ir ypač įžvalgas monografijoje „Taikos sutartis baudžiamojoje teisėje“ (2007), galima ją pagrįstai įvardyti socialinės mediacijos ir taikomosios teisinės praktikos pradininke Lietuvoje.

Kolegas žavėjo Agnės elegancija, profesionalus ir atsakingas požiūris į savo pareigas, pagarba studentiškam požiūriui, nuoširdus bendradarbiavimas ir atida Katedros bendruomenės ir kolegų asmeninėms problemoms. Negalėjai Agnės negerbti už jos stovišką, filosofinį ir optimistinį požiūrį į savo asmenines bėdas ir tikėjimą savo ateitimi ir kartu nepailstamą ieškojimą humaniškiausių kelių sudėtinguose teisiniuose labirintuose.

A. Baranskaitė liko ją pažinojusių kolegų ir studentų atmintyje. Save ji įamžino prasmingomis idėjomis, meile gyvenimui ir elegantišku humanizmu.

Prof. dr. Giedrė Kvieskienė